

GEOGRAFIJA - PREDMET ZA VSE**Andrej Černe***

Naslov uvodnika je zapisan v Mednarodni listini o geografskem izobraževanju, ki jo je pripravila Komisija za geografsko izobraževanje (CGE) pri Mednarodni geografski zvezi (IGU). Komisija za geografsko izobraževanje je bila ustanovljena leta 1952. "Listino" je kot "priporočilo vsem ljudem sveta" sprejel izvršilni odbor Mednarodne geografske zveze na 27. mednarodnem geografskem kongresu, ki je bil v Washingtonu, avgusta 1992.

V predgovoru k "Listini" je komisija zapisala, da je geografsko izobraževanje nujno potrebno za razvoj odgovornih in aktivnih prebivalcev sveta. "Geografija je predmet, ki informira, usposablja in vzpodbuja na vseh stopnjah izobraževanja, obenem pa prispeva k poglobljenemu doživljanju in razumevanju našega sveta".

Za slovensko geografijo je "Listina" pomembna vsaj s treh vidikov:

- predstavlja enega izmed splošnih mednarodnih izhodišč za vrednotenje položaja, vloge in pomena geografije v osnovnošolskem, srednješolskem, visokošolskem in poklicnem izobraževanju, izobraževanju odraslih ter dodatnem izobraževanju;
- omogoča mednarodno primerjavo in preveritev strokovnih ciljev, usmeritev in dosežkov slovenske geografije na področju izobraževanja oziroma raziskovanja v geografskem izobraževanju;
- daje pobudo za vključevanje geografije v mednarodno izobraževanje, "okoljevarstveno izobraževanje in izobraževanje za razvoj".

S teh vidikov velja izpostaviti predvsem tiste vsebine "Listine", ki se nanašajo na:

- koncept geografskega proučevanja;
- vsebino in zasnovo geografskega izobraževanja;
- načela in strategijo za doseganje ciljev.

Med osnovne koncepte geografskega raziskovanja in proučevanja so uvrščeni: lokacija in razporeditev, prostor, odnos med človekom in okoljem, prostorska interakcija in regija.

Vsebina in zasnova geografskega izobraževanja naj temelji na spodbujanju k raziskovalnemu pristopu, saj le-ta omogoča oblikovanje lastnih stališč ter uporabo posplošitev in principov. Pri tem sta v ospredju tako imenovani regionalno-geografski in tematskogeografski pristop. Regionalnogeografski pristop se nanaša na proučevanje lokalne skupnosti, domače regije, države in kontinenta ter sveta in globalnih struktur. Problemski in sistemski pristop pa sta značilnost tematskogeografskega pristopa.

Učitelji - geografi imajo pri doseganju omenjenih ciljev posebno mesto, saj so nosilci spodbujanja in razvijanja znanja, veščin, odnosov in vrednot. Za izboljševanje poučevanja in učenja geografije pa je neizogibna uporaba temeljnih in praktičnih raziskav na področju geografskega izobraževanja.

Prepričan sem, da je poznavanje "Listine" med geografi in njena popularizacija v javnosti lahko nova vzpodbuda za prevrednotenje geografskega izobraževanja na različnih ravneh in področjih.

* Novi predsednik Izvršnega odbora Zveze geografskih društev Slovenije.